

УДК 81-13:81'243:378.147

INNOVATIVE APPROACHES IN DISTANCE LEARNING FOREIGN
LANGUAGES

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Krekoten O.V./Крекотень О.В.

Senior lecturer / старший викладач

ORCID: 0000-0931-1947-1074

Sumy National Agrarian University, Sumy, G.Kondratieva, 160, 40021

*Сумський національний аграрний університет, Суми, Кондратьєва, 160,
40021*

Анотація. Стаття націлена на визначення основних напрямів дослідження інноваційних підходів у викладанні іноземної мови в умовах дистанційної освіти. Визначені проблеми закладів вищої освіти та особливості дистанційного навчання в Україні. Метою статті став аналіз існуючих світових стратегій та визначення перспективних напрямків для успішного засвоєння студентами нелінгвістичних вищих навчальних закладів курсу іноземної мови за умови застосування новітніх технологій. Інформація була узагальнена та представлена у вигляді таблиці, що відображає можливості використання сучасних інформаційних платформ в залежності від форми взаємодії між учасниками освітнього процесу. Визначені критерії досягнення ефективності університетської дистанційної освіти, доведена необхідність креативного підходу до дистанційного курсу вивчення іноземних мов в умовах пандемії.

Ключові слова: інноваційні технології, дистанційне навчання, навчальні інформаційні платформи, вивчення іноземної мови

Вступ. Спираючись на сучасні вимоги двадцять першого століття та не забуваючи про об'єктивні обставини, запропоновані нам всесвітньою

пандемією, викладачеві іноземної мови доводиться використовувати всі можливі засоби, щоб взаємодія зі студентами принесла свої результати. Ключовими моментами є використання інноваційних технологій, пов'язаних зі сучасними засобами зв'язку або ж з передовими навчальними методиками. З одного боку, тема статті вже не нова, дослідження почалися негайно після винаходу медіа засобів, з іншого боку, сучасні темпи діджиталізації вражають, тому дослідження в цій сфері залишаються сучасними та актуальними. Швидке зростання технологій пов'язане з комунікацією у всіх її формах, а вивчення іноземної мови в університеті має за мету перш за все комунікацію - це зумовлює вибір теми статті. Проблеми, з якими зустрічається викладач іноземної мови в аграрному університеті, є водночас спільними для усіх закладів вищої освіти: малий обсяг годин, виділених на дисципліну, недостатня технічна база, та відокремленими: незначний рівень базових знань іноземної мови, що дають сільські школи, недостатня мотивація студентів, невідповідність програмних вимог та реальних можливостей викладача. Якщо мова йде про дистанційне навчання, тут проблема ускладнюється відсутністю належного мобільного зв'язку у сільській місцевості, низькою потужністю технічних засобів тощо. Розуміння недоліків та переваг може допомогти навчальним закладам поліпшити процес дистанційної освіти[1]. Отже, мета статті обумовлюється бажанням проаналізувати існуючі стратегії використання новітніх технологій та виокремити перспективні напрямки та підходи в умовах існуючих проблем викладання в аграрному університеті.

Основний текст. Потреба інтеграції інформативних та комунікативних технологій в усі сфери навчального процесу виокремлює дослідження низки вчених, а період вимушеного дистанційного навчання в Україні стимулює експериментальні розвідки українських та світових учених. Ю.Ненко, Н.Кибальна та Ю. Снисаренко дослідили особливості дистанційного навчання в Україні. На основі даних з 540 анкет студентів трьох українських закладів вищої освіти вчені дійшли висновку, що серед головних перешкод дистанційного навчання на період карантину були: лімітований доступ до

Інтернету (44,5%), відсутність мотивації (37,2%), незрозумілі пояснення викладача (29,2%)[1]. Серед навчальних інформаційних платформ, якими користувались українські викладачі, лідирують GoogleClassroom, e-mail, Viber, Zoom[1]. Аналіз засобів для дистанційного навчання Сумського національного аграрного університету підтверджує такі дані, однак основною навчальною платформою тут є Moodle, що протягом кількох років довела свою ефективність.

Серед стратегій навчання іноземної мови з використанням новітніх технологій, на основі аналізу результатів 66 досліджень різних вчених, Y.Zhou та M.Weі виділили першочергово стратегії для розвитку мовних навичок (читання, аудіювання, письма та мовлення) та стратегії для розвитку мовних підсистем (лексичних та граматичних умінь), що передбачають само-диктанти з YouTube відео, використання он-лайн анкетування з мотиваційних стратегій (MSLQ) та елементів гейміфікації заняття, е-читання мультимедійних текстів[2]. Використання Фейсбуку як засобу для вивчення іноземної мови всебічно досліджував Sherry A.Maggin[3]. Він представив його як ефективний засіб навчання іноземної мови, що надає можливість не лише обговорювати проблеми, але й користуватись або завантажувати автентичні матеріали. Протягом останніх 5 років дослідник використовував соціальну мережу Фейсбук у трьох напрямках: як додатковий ресурс інформації, як дискусійний форум та як місце для писемного співробітництва. Особливо автор виділяє використання Фейсбуку у якості дискусійного форуму, що особливо корисно в період дистанційної освіти під час навчання за кордоном. З'являється унікальна можливість відчувати культурну та мовну специфіку країни від першої особи під час неформального спілкування. Стосовно писемного мовлення, Sherry A.Maggin пропонує використовувати елементи креативної спільної писемної творчості, коли викладач задає тему в класі, а у Фейсбук групі студенти по черзі додають до повідомлення один-два рядки власного тексту, врешті решт створюється колективний продукт[3].

Кожен студент може знаходити інформацію (відео, фото, тексти), що цікавлять лише його, надихають або мотивують, та представляти на стіні групи для обговорення. Мова йде не лише про знайдену інформацію, але й про повідомлення обсягом до 150 слів та формулювання мінімум одного питання до однокласників. Згідно анкетуванню, проведеному дослідником, більше половини студентів присвячують Фейсбуку 1-2 години щоденно: публікують фото, роблять статуси або обмінюються цікавими відео, 11 з опитуваних користуються мережею з навчальною метою.

Діяльність викладача у період дистанційного навчання розкриває широкі можливості мультимодального підходу: використання як вербальних, так і невербальних методів, залучаючи новітні технологічні ресурси. Н.Гішон влучно називає таке поєднання «мультимодальним оркеструванням»[4]. Навіть на мінімальних рівнях, аналіз семіотико-педагогічної діяльності он-лайн викладача може бути проведений як з точки зору педагогічних дій: влучність інструкцій, належний рівень сприйняття, так і невербальних засобів спілкування, як то голос, вираз обличчя, інтонації, емоційність, жести. Безсумнівно, новий тип комунікації та педагогічних практик на основі аудіо та відео конференцій потребує значних досліджень, корпусний підхід передбачає аналіз інтерактивних повідомлень. Н.Гішон представив мультимодальний корпус ISMAEL, що став результатом шеститижневого дослідження відео співробітництва між викладачами та студентами, що вивчають французьку мову. Колектив спеціалістів з викладання іноземної мови з використанням високотехнологічних медіа засобів, інтерактивних методів та семіотики представив уривки аудіо та відеозаписів он-лайн навчання та інтерв'ю зі студентами, структурував, транскрибував та проаналізував інформацію з точки зору мультимодального підходу[4]. Дослідження внесло значний вклад в розуміння інтерактивного спілкування он-лайн та більш глибокого розуміння невербальної складової спілкування. В рамках даної роботи не постає завдання зробити повний аналіз усіх досліджень інноваційних технологій у дистанційному навчанні в період пандемії COVID-19, а лише означити їх роль у

якості центральної ланки в навчанні іноземної мови та узагальнити їх позитивний вплив на формування іншомовної компетенції різнорівневих студентів нелінгвістичних вищих навчальних закладів.

Для глибшого усвідомлення переваг технологічних можливостей дистанційного вивчення іноземних мов у нелінгвістичних університетах та необхідності креативного підходу до проблеми з боку викладача нового покоління пропонується наступна таблиця (таблиця 1):

Таблиця 1. Доцільність використання інформаційних платформ

<i>Форми взаємодії між учасниками освітнього процесу</i>	<i>Інформаційні платформи</i>	<i>Можливості та перспективи використання</i>
Самостійна робота студента з мінімальною участю викладача	Moodle YouTube відео Face book	Вільний доступ до інформації у будь-який час, засобів тестування з отриманням можливості перегляду результату, самоперевірки
Індивідуальна взаємодія «студент – викладач»	e-mail, Skype Viber	Можливість спілкування через особисті повідомлення
Традиційна взаємодія «викладач – група»	GoogleClassroom Zoom Viber	Візуалізація матеріалу, швидке реагування, використання невербальних методів, додаткових ресурсів інформації
Інтерактивне спілкування між учасниками навчального процесу	Zoom GoogleClassroom Face book	Гейміфікація, дискусійний форум, е-читання мультимедійних текстів, продукт писемної творчості

Авторська розробка

Висновки. Перехід від традиційних занять до технологічно залежних дистанційних курсів не відбувся поступово та ефективно як в Україні, так і в усьому світі, але в зв'язку з пандемією COVID-19 більшість практикуючих педагогів вимушені обирати найліпші варіанти спілкування зі студентами. Багато перспективних теоретичних та практичних досліджень спрямовують роботу сучасного викладача на оптимізацію власних курсів, використовуючи різні можливості інформаційних платформ. В статті були розглянуті перспективи їх використання та проаналізовані стратегії щодо викладання іноземної мови у нелінгвістичному університеті. Процес дистанційної освіти може бути вдосконалений перш за все завдяки розумінню проблем конкретної країни та узагальненню досвіду передових освітніх технологій.

Отож, підсумовуючи сказане, мусимо визнати, що критеріями досягнення ефективності університетської дистанційної освіти є: рівень засвоєння знань, можливість застосування набутих знань на практиці, достатній час на індивідуальний навчальний процес, умови для віддаленої праці, демократичне спілкування між викладачем та студентом, передові навчальні технології [1].

Інтеграція суспільних завдань дистанційної освіти щодо вивчення іноземної мови та потреби індивідуальної самореалізації студентів вищих навчальних закладів потребує системного підходу та подальших досліджень, а практична реальність вимагає спеціального інструментарію моделювання освітнього середовища засобами новітніх технологій.

References.

1. Nenko, Y., Kybalna, N. e Snisarenko, Y. (2020) "The COVID-19 Distance Learning: Insight from Ukrainian students", *Revista Brasileira de Educaçãodo Campo*, 50, p. e8925. doi: 10.20873/uft.rbec.e8925.
2. Zhou, Y., Wei, M. (2018) "Strategies in technology-enhanced language learning", *Second Language Learning and Teaching*, 8(2): 471-495. Doi: 10.14746/sslit.2018.8.2.13
3. Sherry A.Maggin. (2019) The case for Facebook: Practical Applications for the Use of Facebook in the Second Language Classroom. *The Journal of Language*

Teaching and Technology, 2, 1-13. Retrieved from <https://italian.rutgers.edu/news-events/journal/106-about/432-ltt-issue-2>

4. Guichon, N. (2017). Sharing a multimodal corpus to study webcam-mediated language teaching. *Language Learning & Technology*, 21(1), 55–74. <https://dx.doi.org/10125/44595>

Abstract. This article is aimed at the research of innovative approaches in foreign language distance teaching. Problems of Ukrainian higher education institutions during the period of distance learning have been revealed. The analysis of scientific literature has been made. The aim of this article was to analyze existing world strategies in using the latest studying technologies, as well as perspective approaches to the successful mastering of students foreign languages communicative skills in non-linguistic universities. The information was summarized and presented as a table showing the possibilities of modern information platforms according to the forms of interaction between the educational process participants. The criteria for achieving the effective university distance education have been determined; the modern need for a creative approach to the distance foreign language teaching during a period of COVID-19 pandemic has been proved.

Key words: innovative technologies, distance learning, teaching information platforms, foreign language studying

Стаття відправлена: 07.03.2021 г.

© Крекотень О.В.